

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการศึกษาการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองภาษาไทยในโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาเทคนิคการสอนเขียนร้อยกรอง ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการเรียนและความสามารถในการเขียนร้อยกรองภาษาไทยของ
นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่
3 ถึง 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 49 โรงเรียน
ละ 4 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา
2534 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 โรงเรียน
ละ 20 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แบบสอบถาม เกี่ยวกับการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง จำนวน 2 ฉบับ

ประกอบด้วย

2.1.1 การสอนเขียนร้อยกรอง ตามการรับรู้ของครูภาษาไทย 1 ฉบับ

2.2.2 การเขียนเขียนร้อยกรอง ตามการรับรู้ของนักเรียน 1 ฉบับ

2.2 แบบทดสอบความสามารถในการเขียนร้อยกรอง จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย การเขียนภาพอักษณีย์ 11 และกลอนแปด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปติดต่อฝ่ายวิชาการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร เพื่อแจ้งให้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประจำกรทราบ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบไปให้ครูและนักเรียนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบทดสอบมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) หาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองและหาค่าเฉลี่ยของคะแนนการเขียนร้อยกรองโดยนำเสนอข้อมูลทีวิเคราะห์ในรูปของตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การเรียนการสอนเขียนร้อยกรองตามการรับรู้ของครูภาษาไทย

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูภาษาไทยที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 196 คน ส่วนใหญ่เป็นหญิงและมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ครูภาษาไทยส่วนใหญ่จบสาขาวิชาเอกอื่น ๆ มากกว่า จบสาขาวิชาเอกภาษาไทย ในด้านประสบการณ์การสอนภาษาไทยครูภาษาไทยมีประสบการณ์ในการสอน 19 ปี หรือมากกว่า รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอน 3 ปี หรือต่ำกว่า ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เคยเรียนวิธีสอนเขียนร้อยกรองแต่ไม่เคยเข้ารับการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง

1.2 หน้าที่และการปฏิบัติงานของครูภาษาไทย

ในด้านหน้าที่และการปฏิบัติงานครูภาษาไทยมีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละ

16-20 ชั่วโมง ใช้เวลาเตรียมการสอนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงหรือน้อยกว่า ใช้เวลาตรวจผล
การเขียนร้อยกรองสัปดาห์ละ 4-6 ชั่วโมง

1.3 ความรู้ เทคนิคการสอนเขียนร้อยกรองของครูภาษาไทย

ในด้านความรู้เกี่ยวกับการสอนเขียนร้อยกรอง ครูภาษาไทยมีความรู้ใน
เรื่องรูปแบบฉันทลักษณ์ของกลอนประเภทต่าง ๆ การใช้ภาษาการใช้สื่อการสอน และการมุ่งใจ
ให้นักเรียนเขียนร้อยกรอง ครูภาษาไทยใช้เวลาว่างเพื่อหาความรู้เพิ่มเติมโดยฟังหรือดูรายการ
วิทยุโทรทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทย อ่านหนังสือวารสารเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยและ
การสอนทั่ว ๆ ไป

ในด้านการสอนเขียนร้อยกรองของครูภาษาไทย พบว่าในหนึ่งภาค
การศึกษาครูให้นักเรียนเขียนร้อยกรอง 3 ครั้ง หรือมากกว่า ครูภาษาไทยเห็นว่านักเรียนมี
ความเต็มใจและร่วมมือในกิจกรรม พร้อมทั้งมาเรียนสม่ำเสมอมีความประพฤดิเรียบร้อย และ
มีความสนใจในการเขียนร้อยกรอง สำหรับเทคนิคการสอนของครูภาษาไทย พบว่า ครูสอน
การเขียนคำสัมผัส การเขียนคำคล้องจองรูปแบบต่าง ๆ และให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองที่
ไพเราะก่อนฝึกเขียนร้อยกรอง กิจกรรมที่จัดขึ้นในการสอนเขียนร้อยกรอง พบว่าครูใช้
การเขียนคำคล้องจองกับคำที่กำหนดให้ การโยงเส้นคำที่สัมผัสของร้อยกรอง การเขียน
คำคล้องจองที่เว้นไว้บางตำแหน่งของบทร้อยกรอง

1.4 สื่อการสอนที่ใช้ในการสอนเขียนร้อยกรอง

ในการสอนเขียนร้อยกรอง พบว่าครูภาษาไทยใช้ตัวอย่างบทร้อยกรอง
แผนภูมิบทร้อยกรอง บัตรคำแถบประโยคเป็นสื่อการสอน

1.5 การประเมินผลการเขียนร้อยกรอง

ในการประเมินผลการเขียนร้อยกรอง พบว่าครูภาษาไทยเป็นผู้ตรวจ
และวิจารณ์งานของนักเรียนทั้งชั้นร่วมกัน และคืนงานที่ตรวจแล้วภายหลัง ซึ่งวิธีการตรวจงาน
ครูจะให้คะแนนเป็นตัวเลขหรือตัวอักษรพร้อมเขียนคำวิจารณ์ นอกจากนั้นยังพบว่า ครูได้ใช้
วิธีเรียกนักเรียนมาพบและอธิบายข้อดี ข้อเสีย เป็นรายบุคคลอีกด้วย

1.6 การส่งเสริมการเขียนร้อยกรองของครูภาษาไทย

ด้านการส่งเสริมการเขียนร้อยกรอง พบว่าครูภาษาไทยส่งเสริมให้นักเรียนเขียนร้อยกรองร่วมในกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันสุนทรภู่ วันแม่ วันพ่อ รองลงมาใช้การประกวดอ่านทำนองเสนาะและการประกวดการเขียนร้อยกรองประเภทต่างๆ นอกจากนั้น มีครูภาษาไทยเสนอแนะว่า ควรรวบรวมผลงานของนักเรียนเป็นรูปเล่ม หรือให้นักเรียนแต่งนิทานกลอนประกอบบทเรียน

2. การเขียนเขียนร้อยกรองของนักเรียน

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน เป็นหญิง 254 คน เป็นชาย 146 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี และอาศัยอยู่กับบิดามารดา กิจกรรมทั่วไปของนักเรียนพบว่านักเรียนคุุโทรทัศน์ทุกวันสนใจอ่านการ์ตูน นิทาน ใช้เวลาว่างที่บ้านช่วยผู้ปกครองทำงานบ้านและทำการบ้าน

2.2 ความชอบในการเรียนภาษาไทยของนักเรียน

ในการเรียนภาษาไทยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ ชอบเรียนภาษาไทยพอสมควร ชอบเขียนร้อยกรอง และชอบเรียนกับครูภาษาไทยที่มีอายุระหว่าง 28 ถึง 37 ปี

2.3 ความสามารถในการเขียนร้อยกรองของนักเรียน

นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการเรียนภาษาไทยในระดับดีพอใช้ และแสดงความคิดเห็นว่า ทักษะภาษาไทยที่ควรปรับปรุง คือทักษะการเขียน สำหรับการเขียนร้อยกรองในหนึ่งภาคการศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่มีโอกาสเขียนร้อยกรอง 3 ครั้ง

2.4 ลักษณะในการเขียนเขียนร้อยกรอง ความการรับรู้ของนักเรียน

ในการเขียนเขียนร้อยกรอง นักเรียนส่วนใหญ่เรียนเขียนร้อยกรองโดยฝึกคำสัมผัสก่อนเขียนร้อยกรอง โยงเส้นคำที่สัมผัสตามฉันทลักษณ์ของร้อยกรอง และเขียนคำคล้องจองกับคำที่กำหนดให้กำหนดเวลาในการเขียนร้อยกรอง ส่วนใหญ่ครูจะกำหนดให้นักเรียนเขียนให้เสร็จในชั่วโมง รองลงมาให้เขียนต่อที่บ้านถ้าทำไม่เสร็จเมื่อเกิดปัญหาระหว่าง

การเขียนร้อยกรอง นักเรียนจะถามครูผู้สอน รองลงมาใช้การค้นคว้าจากหนังสือเรียน

แนวคิดในการเขียนร้อยกรอง นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าได้แนวคิดมาจาก คำบอกเล่าของครู รองลงมาได้มาจากประสบการณ์ของตนเอง และเรื่องที่นักเรียนชอบเขียน เป็นเรื่องจากความคิดและจินตนาการของนักเรียนเอง นักเรียนเห็นว่าสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนคิด เรื่องได้เร็ว คือ การอ่านหนังสือเสริมความรู้ และการไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ

เมื่อเกิดปัญหาต่าง ๆ ที่บ้าน นักเรียนส่วนใหญ่ให้ผู้ปกครองช่วยเหลือ ผู้ปกครองและนักเรียนจะพูดคุยกันเมื่อมีเวลาว่าง และเรื่องที่พูดคุยส่วนใหญ่เป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป รองลงมาเป็นเรื่องแนะนำการเขียน

3. ปัญหาในการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง

ครูภาษาไทยส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาสำคัญในการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองคือ นักเรียนมีเวลาในการฝึกไม่พอเนื่องและครูขาดความชำนาญและประสบการณ์ในการสอน สำหรับ นักเรียนเห็นว่าเรื่องที่ยากที่สุดในการเขียนร้อยกรอง คือการเขียนตามจำนวนคำและสัมผัสบังคับ อุปสรรคในการเขียนร้อยกรองคือ โอกาสในการฝึกเขียนร้อยกรองน้อยเกินไป

4. ความสามารถในการเขียนร้อยกรองของนักเรียน

ความสามารถในการเขียนร้อยกรองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมเท่ากับ 49.31 ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มอ่อน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด กรุงเทพมหานคร

จากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าครูภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการสอนภาษาไทยมาเป็นเวลานาน จึงนับได้ว่า มีความรู้ความสามารถในระดับสูงพลที่จะช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

ด้านการปฏิบัติงาน ครูส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนมากถึงสัปดาห์ละ 16-20 ชั่วโมง ใช้เวลาเตรียมการสอนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงหรือน้อยกว่า ใช้เวลาตรวจงานสัปดาห์ละ 4-6 ชั่วโมง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูมีภาระในการสอนมาก ทั้งยังต้องเตรียมการสอนและตรวจงานอีกด้วย อาจทำให้ครูไม่มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุจริต เนียรชอบ และสาธิตใจ อินทร์พันธ์ (2523 : 4-10) ที่พบว่าปัญหาที่สำคัญในการเรียนภาษาไทยปัญหาหนึ่งก็คือ ครูภาษาไทยมีชั่วโมงการสอนมากเกินไป

ด้านความรู้ของครู พบว่าครูส่วนใหญ่มีความรู้ในเรื่องรูปแบบจันท์ลักษณะของร้อยกรองประเภทต่าง ๆ มากกว่าการจัดกิจกรรมการสอน การประเมินผล การกำหนดวัตถุประสงค์ และการสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่มีปัญหา จึงพบว่า ครูไม่ได้ใช้กิจกรรมการสอนหลายรูปแบบ เพื่อกระตุ้นหรือสร้างความสนใจของนักเรียน แต่ใช้กิจกรรมเพียงหนึ่งหรือสองกิจกรรมซ้ำ ๆ กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูไม่ได้รับความรู้ใหม่ ๆ จึงไม่เกิดความคิดในการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับการสอบถามความคิดเห็นของครูว่า ครูไม่ได้เข้ารับการอบรม สัมมนา หรือประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสอนเขียนร้อยกรอง และการใช้เวลาว่างในการหาความรู้เพิ่มเติมพบว่า ครูได้รับความรู้จากการฟังหรือดูรายการวิทยุ โทรทัศน์ หรืออ่านหนังสือวารสารต่าง ๆ ซึ่งอาจได้รับสาระความรู้ไม่ตรง หรือไม่เพียงพอต่อการสอนเขียนร้อยกรอง จากแบบสอบถามความคิดเห็นของครูยังพบอีกว่า ครูไม่ค่อยได้เข้าร่วมสมาคมที่เกี่ยวกับภาษาไทย จึงอาจทำให้ไม่ได้แลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ ผลดังกล่าวสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของระปะปะนิษฐ์ นาคทรพร (2518 : 1-4) ว่า ในการสอนเขียนครูผู้สอนจะต้องรักการเขียนหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ เสาะหาความรู้ และต้องคอยปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ในด้านตัวผู้เรียน ครูเห็นว่า นักเรียนมีความเต็มใจและร่วมมือในการทำกิจกรรมพร้อมทั้งมาเรียนสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่พบว่านักเรียนชอบเรียนภาษาไทยพอสมควร ชอบเขียนร้อยกรอง และมีผลการเรียนที่ดี แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย มีความสามารถที่ดี ถ้าได้มีการส่งเสริมความสามารถด้านการเขียนร้อยกรอง นักเรียนก็จะสามารถพัฒนาทักษะนี้ได้ เพราะมีความเต็มใจที่จะเรียนอยู่แล้ว

จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของแอลเลน (Allen 1974 : 5767-A) พบว่า การมาเรียนอย่างสม่ำเสมอ และการเรียนแบบเข้มข้นช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการเขียนได้

การมอบหมายให้นักเรียนเขียนร้อยกรอง พบว่า มีการฝึกเขียนประมาณ 3 ครั้งในหนึ่งภาคการศึกษา ซึ่งนับว่าน้อยไปสำหรับการพัฒนาการเขียนของนักเรียน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่พบว่า ทักษะที่ต้องปรับปรุงคือ ทักษะการเขียน และสอดคล้องกับการสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนที่ว่า โอกาสในการฝึกเขียนร้อยกรองมีไม่เพียงพอ ซึ่งคีนและเพอร์ซอนเก (Kean and Personke 1976 : 206) ได้กล่าวถึงกรณีนี้ว่า การพัฒนาการเขียนร้อยกรองจะต้องให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนด้านการเขียนบ่อย ๆ ทั้งภายในโรงเรียนและที่บ้าน

เทคนิคการสอนเขียนร้อยกรอง พบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้การฝึกเขียนคำสัมผัสคล้องจอง โดยใช้การโยงคำสัมผัสบังคับของร้อยกรอง การเติมคำสัมผัสระหว่างวรรค คำสัมผัสระหว่างบท จากร้อยกรองที่กำหนดให้ สำหรับการเขียนข้อความทั้งวรรคหรือแต่งบทร้อยกรองทั้งบท ครูไม่ค่อยได้ให้นักเรียนเขียนมากนักและการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียนร้อยกรอง โดยให้อิสระในการกำหนดชื่อเรื่อง เนื้อเรื่องเองก็มีน้อย แต่ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนได้พบว่า นักเรียนชอบเขียนเรื่องจากความคิดและจินตนาการของตนเองมาก ดังนั้น ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เขียน โดยใช้ความคิดและจินตนาการของตนเองบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของวิลสัน (Wilson 1975 : 137-137) ว่า กิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง ควรที่จะได้ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกฝนด้านการใช้จินตนาการ เพื่อมีความสามารถในการแสดงความรู้สึกนึกคิด นอกจากนี้ครูควรมีกิจกรรมการสอนเขียนร้อยกรองหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจและไม่เบื่อหน่าย ดังที่ กานดา คาระสวัสดี และคณะ (2517 : -) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนเขียนร้อยกรองข้อหนึ่งว่า "ครูควรเปลี่ยนแปลงวิธีสอนเสมอ ๆ ไม่ควรใช้วิธีสอนซ้ำกันทุกชั่วโมง" แนวคิดในการเขียนเรื่อง นักเรียนจะได้รับอิทธิพลจากครูมาก และนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นว่า สิ่งที่ช่วยให้คิดเรื่องได้เร็วคือ หนังสือเสริม

ความรู้ ดังนั้น ครูควรจัดแหล่งหนังสือเสริมความรู้ไว้ในห้องสมุดและห้องเรียน เพื่อสะดวกแก่การค้นคว้าของนักเรียน

การใช้สื่อการสอน ครูส่วนใหญ่ใช้ตัวอย่างบทหรือกรอกรองและแผนภูมิจับหลักขั้นบทหรือกรอกรอง เป็นสื่อในการสอนเขียนร้อยกรองทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นสื่อที่หาได้ง่าย แต่การใช้สื่อที่ซ้ำ ๆ บ่อย ครั้งเกินไปอาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ม.ล.บุญเหลือ เทพสุวรรณ (2523 : 4) ให้ข้อคิดเห็นว่า "ความบกพร่องในการสอนภาษาไทยที่สำคัญที่สุดคือ การขาดความเอาใจใส่และความพยายามที่ค้นหาวิธีสอนที่ได้ผล และการผลิตวัสดุอุปกรณ์ไม่ก้าวหน้า" แต่เนื่องจากการสอบถามความเห็นของครูพบว่า ครูมีชั่วโมงสอนมาก จึงอาจทำให้ไม่มีเวลาผลิตสื่อที่น่าสนใจ

การประเมินผลการเขียนร้อยกรองพบว่า ครูเป็นผู้ตรวจและวิจารณ์งานโดยส่งคืนภายหลัง การใช้วิธีนี้ อาจทำให้นักเรียนไม่ได้รับแรงเสริมกระตุ้นให้มีความตั้งใจในการเขียน เพราะไม่รู้ผลการเขียนทันที ซึ่งคีนและเพอร์ซอนเก (Kean and Personke 1976 : 224) เห็นว่า การให้แรงเสริมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเขียนนั้น ควรมาเป็นอันดับแรก แต่พบว่าครูได้ใช้วิธีเรียกนักเรียนมาพบและอธิบายข้อดี ข้อเสีย เป็นรายบุคคลด้วย ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีและสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของแกล็ก (1968 : 112) ว่าการให้ความสนใจ การให้คำติชมการเขียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลจะช่วยกระตุ้นและเร้าใจให้นักเรียนสนใจในการเขียนมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมการเขียนร้อยกรอง ส่วนใหญ่ครูจัดกิจกรรมเขียนร้อยกรองร่วมในวันสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เหมาะสม เพราะนักเรียนจะได้ใช้ความสามารถการประดิษฐ์ถ้อยคำให้เหมาะสมกับวันต่าง ๆ แต่ครูควรคิดกิจกรรมใหม่ ๆ ที่ส่งเสริมการเขียนร้อยกรองโดยเลือกกิจกรรมที่แปลกน่าสนใจ เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน การคู่มือทบทวนและการอ่านการ์ตูน นิทาน หรือหนังสือประเภทต่าง ๆ ส่อมเป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้และนำมาใช้ประกอบเรื่องที่จะเขียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ วันทนี ฤทธิคุปต์ (2528) ที่พบว่า "รายการโทรทัศน์ให้ความรู้ด้านการเขียนและช่วยเพิ่มพูนทักษะการเขียน"

2. ปัญหาในการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง

ปัญหาในการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง ครูและนักเรียนเห็นสอดคล้องกันว่า ปัญหาที่สำคัญ คือ เวลาในการฝึกเขียนไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเขียนร้อยกรองเป็นส่วนหนึ่งของการเขียนหลาย ๆ รูปแบบในระดับประถมศึกษา ครูจึงต้องใช้เวลาในการสอนการเขียนรูปแบบอื่น ๆ ด้วย ซึ่งการส่งเสริมพัฒนาทักษะการเขียนร้อยกรองนั้นนอกจากจะจัดภายในโรงเรียนแล้ว ยังสามารถจัดขึ้นที่บ้านได้ด้วย เพราะผู้ปกครองจะเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำและดูแลด้านการเรียนให้แก่เด็กนักเรียนของตนได้ แต่จากการวิจัยพบว่าโอกาสที่นักเรียนพูดคุยกับผู้ปกครอง เรื่องการเขียนก็ต่อเมื่อมีเวลาว่างเท่านั้นและหัวข้อสนทนาก็จะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป มากกว่าการแนะนำการเรียน หรือปรึกษาปัญหาค่าง ๆ ดังนั้น หากครูและผู้ปกครองจะร่วมมือกันช่วยพัฒนาทักษะด้านการเขียนของนักเรียน โดยการเอาใจใส่ดูแลติดตามผลการเรียน และให้แรงเสริมแก่นักเรียน นักเรียนก็คงจะมีความสนใจในการเขียนร้อยกรองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่คีนและเพอร์ซ็อนเก้ (Kean and Personke 1976 : 209) กล่าวว่า ครอบครัวควรให้ความร่วมมือด้านการเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ด้วย เพราะจะช่วยให้เด็กมีสัมฤทธิ์ผลด้านการเรียนสูงขึ้นได้ ส่วนปัญหาที่ครูขาดความรู้ความชำนาญ และประสบการณ์ในการสอนก็สามารถแก้ไขได้หากครูได้รับการส่งเสริมเพิ่มพูนความรู้ในการสอนภาษาไทยด้านต่าง ๆ มากขึ้น สำหรับปัญหานักเรียนในชั้นมากเกินไปและการขาดวัสดุอุปกรณ์ก็นับเป็นปัญหาที่สำคัญเพราะหากนักเรียนในชั้นมาก การจัดกิจกรรมการสอนไม่สะดวก การตรวจและวิจารณ์งานของนักเรียนก็ใช้เวลามากขึ้น ครูจึงดูแลแนะนำนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการเขียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายคามทัศนะของอาจารย์และนักเรียนของวิทยาลัย ๗ อุตสาหกรรม (2528 : 24) ที่พบว่า "ปัญหาและอุปสรรคด้านการเขียนเกิดขึ้นจากในชั้นเรียนมีจำนวนนักเรียนมากเกินไป"

ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนพบว่า นักเรียนเห็นว่า การเขียนตามจำนวนคำและสัมผัสบังคับเป็นเรื่องยากที่สุด ซึ่งปัญหานี้ อาจแก้ไขได้โดย ครูจัดกิจกรรมแนะนำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องฉันทลักษณ์ของบทร้อยกรอง เพื่อนักเรียนมีความเข้าใจที่จะเขียนได้ด้วย

ความสับสนใจ นอกจากนั้น เคนเนดี (Kenedy 1975 : 212-217) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการสอนเขียนร้อยกรองว่า ครูควรให้นักเรียนเริ่มเขียนบทร้อยกรองเป็นกลุ่มก่อนเขียนเป็นรายบุคคล เพราะจะช่วยให้เด็กเรียนมีความสุขในการทำงาน และเป็นแนวทางที่สร้าง ความมั่นใจในการเขียนร้อยกรองครั้งต่อ ๆ ไป วิธีการนี้ก็เป็นวิธีหนึ่งซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

3. ความสามารถในการเขียนร้อยกรองของนักเรียน

จากผลการวิจัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการเขียนร้อยกรองประเภทกาพย์ยานี 11 สูงกว่ากลอนแปด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะนักเรียนได้ผ่านการฝึกเขียนกาพย์ยานี 11 นานกว่าจะเห็นได้จากแบบฝึกหัดภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จะมีเนื้อหาการฝึกเขียนกาพย์ยานี 11 มากกว่าบทร้อยกรองประเภทอื่น และกาพย์ยานี 11 เป็นบทร้อยกรองที่ง่าย มีจำนวนคำและกฏบังคับน้อยกว่ากลอนแปด ซึ่งตรงกับที่เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ (2528 : 41-43) กล่าวสรุปไว้ว่า "กาพย์ยานี 11 เป็นบทกวีที่เขียนได้อารมณ์ความรู้สึก สัมผัสใจได้ ทั้งรูปแบบและข้อบังคับน้อยกว่ากลอนสุภาพ"

สำหรับคะแนนเฉลี่ยของการเขียนกาพย์ยานี 11 และกลอนแปด รวมถึงคะแนนเฉลี่ยรวมของร้อยกรองทั้งสองประเภทมีค่าคะแนนจัดอยู่ในกลุ่มอ่อน ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้โดยใช้เกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเกณฑ์การประเมินผลภาษาไทยของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการประเมินจากทักษะทั้ง 4 คือ การพูด การฟัง การอ่านและการเขียน เมื่อผู้วิจัยนำมาประเมินการเขียนร้อยกรองเพียงอย่างเดียว จึงอาจจะทำให้คะแนนที่ได้อยู่ในกลุ่มอ่อน จากแบบสอบถามเกี่ยวกับการเรียนเขียนร้อยกรอง ตามการรับรู้ของนักเรียน พบว่า สิ่งที่ยากที่สุดใน การเขียนร้อยกรองคือ การกำหนดจำนวนคำและสัมผัสบังคับตามฉันทลักษณ์ของร้อยกรอง และจากแบบทดสอบนักเรียนส่วนใหญ่สามารถทำแบบทดสอบเติมคำสัมผัสระหว่างวรรคและสัมผัสระหว่างบทได้ดี แต่ทำแบบทดสอบที่เขียนข้อความทั้งวรรค หรือแต่งบทร้อยกรองทั้งบทไม่ค่อยได้ ทั้งนี้ เพราะจากแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ฝึกเขียนร้อยกรองจากการเขียนคำสัมผัสคล้องจอง เมื่อต้องเขียนข้อความทั้งวรรค หรือแต่งบทร้อยกรองทั้งบท

จึงมีเนื้อความวากวน ความคิดไม่สัมพันธ์กัน ผลดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อ่ำไพพรณ นิทัศน์วัฒนามรย์ (2530 : 84) ว่าสิ่งที่นักเรียนควรปรับปรุงแก้ไขในการเขียนร้อยกรอง คือ ด้านเนื้อหาในงานเขียนร้อยกรอง วากวนและความคิดไม่สัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียน อิงขาดความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ การทำแบบทดสอบของนักเรียนพบว่า มักจะใช้คำ ผิดความหมายและสะกดคำผิด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนอิงขาดการฝึกทักษะในการเลือก ใช้ถ้อยคำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสแตนเลย์ เจมส์ จาเคียล (Stanley James Jakiel 1971 : 6279 A) ที่ว่า ครูควรแนะนำเกี่ยวกับการใช้ถ้อยคำส่วนนวนโวหารต่าง ๆ ให้กับนักเรียน เพื่อที่นักเรียนจะได้มีความรู้ และมีประสบการณ์กว้างขวางยิ่งขึ้น จากลักษณะ ของแบบทดสอบที่กำหนดหัวข้อ แนวทางของเรื่องไว้แล้ว อาจจะไม่ตรงกับความสนใจของ นักเรียน จึงทำให้การประเมินผลความสามารถการเขียนร้อยกรองครั้งนี้อยู่ในกลุ่มอ่อน เพราะ นักเรียนอาจจะไม่มีความชอบ ความถนัดในเรื่องที่กำหนดไว้แบบทดสอบ ซึ่งสอดคล้องกับข้อ เสนอแนะของกานดา คาระสวัสดิ์ และคณะ (2517 : -) ว่า "ครูควรส่งเสริมให้นักเรียน ฝึกฝนการเขียนร้อยกรองตามที่ตนถนัดและสนใจ ไม่ควรบังคับให้นักเรียนเขียนเรื่องที่ตนไม่ถนัด" จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองตามการรับรู้ของครูและ นักเรียน พบว่าอุปสรรคสำคัญในการเรียนการสอนเขียนร้อยกรอง คือมีเวลาในการฝึกไม่พอเพียง หรือมีโอกาสในการเขียนร้อยกรองน้อย ปัญหาเหล่านี้จะทำให้เด็กนักเรียนไม่มีทักษะ ไม่ชำนาญใน การเขียนร้อยกรอง ทำให้เขียนร้อยกรองผิดบ้าง ทำไม่ทันเวลาบ้าง จึงมีผลให้คะแนนลดลง นอกจากนั้น ลักษณะการเขียนของนักเรียนจะออกมาในแนวเดียวกัน หรือเรื่องเดียวกันเป็นส่วน ใหญ่ ไม่ค่อยมีความคิดแปลกใหม่ที่เป็นของตนเอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนไม่ค่อยได้ฝึกฝน การแสดงออกทางความคิดและจินตนาการ ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจความคิดเห็นของครูและ นักเรียนพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เรียนเขียนร้อยกรองโดยฝึกจากการเขียนคำคล้องจอง คำสัมผัส สั้น โดยใช้ตัวอย่างบทร้อยกรองเป็นสื่อในการเรียน และแบบฝึกหัดภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ มักจะเป็นในรูปของการเติมคำ เติมข้อความที่สัมผัสกัน นักเรียนจึงไม่ ค่อยมีโอกาสคิดและจินตนาการเรื่องใหม่ ๆ ขึ้น ตรงกับผลการวิจัยของ พเยาว์ ทักษิณ

(2523 : 64) พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนที่นักเรียนคิดได้อย่างอิสระมีความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนที่ครูเป็นผู้กำหนดเนื้อเรื่อง จากเหตุผลดังกล่าว ย่อมสนับสนุนการเขียนร้อยกรองโดยให้นักเรียนได้ใช้ความคิดจินตนาการของตนเองอย่างเต็มที่ จะทำให้นักเรียนพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางภาษาสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองในระดับประถมศึกษา

1.1 ผลจากแบบสอบถามที่ครูและนักเรียนให้ความคิดเห็นว่า มีเวลาในการฝึกเขียนร้อยกรองไม่เพียงพอ และนักเรียนให้ความคิดเห็นว่า ชอบเขียนเรื่องจากความคิดและจินตนาการ ครูจึงควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกหัดทักษะการเขียนร้อยกรองมากขึ้น โดยส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดและจินตนาการของตนเองอย่างเต็มที่

1.2 ผลจากแบบสอบถามที่ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเขียนร้อยกรองใช้กิจกรรมไม่หลากหลายนั้น เพื่อให้นักเรียนรักและสนใจในการเขียนร้อยกรองครูควรจัดกิจกรรมการสอนเขียนร้อยกรองในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเขียนร้อยกรอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล

1.3 สืบเนื่องจากข้อ 1.2 พบว่า สาเหตุที่ครูไม่ได้จัดกิจกรรมหลากหลายเพราะโอกาสในการแลกเปลี่ยน หรือเพิ่มพูนความรู้มีน้อย ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรจัดโครงการอบรมสัมมนา หรือประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะการสอนภาษาไทยให้แก่ครู ความโอกาสอันควร

1.4 จากปัญหาการใช้สื่อการสอนที่พบว่า ครูใช้สื่อซ้ำ ๆ และไม่มีเวลาพอที่จะผลิตสื่อการสอนใหม่ ๆ นั้นควรมีการช่วยเหลือครูโดยอาจจัดเป็นศูนย์สื่อการสอน หรือวิซิ่น ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ เพราะการใช้ภาพ ดนตรี เทปเพลง การจัดทัศนศึกษา ก็เป็นกิจกรรมที่สร้างความสนใจของนักเรียนได้มาก

1.5 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเขียนร้อยกรองพบว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น ภายในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งโรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่งเสริมให้นักเรียนมี โอกาสประกวดและเผยแพร่ผลงานเขียนร้อยกรอง ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนเห็นคุณค่าของการเขียนมากขึ้น

1.6 ผู้ปกครองเป็นผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำ และดูแลการเขียนให้นักเรียนของคนได้ แต่ผลการสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและนักเรียน เรื่องการเขียนมีน้อย จึงสมควรที่ผู้ปกครองควรให้ความรักความเอาใจใส่ ติดตามผลการเขียน ของนักเรียน และให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเขียนของ นักเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการเขียน ร้อยกรอง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษา

2.2 ควรจะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการเขียนร้อยกรองของนักเรียนใน ระดับประถมศึกษา

2.3 ควรจะมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในการอ่าน และความสามารถในการเขียนร้อยกรองของนักเรียน

2.4 ควรจะมีการศึกษาเปรียบเทียบการทดลองสอนเขียนร้อยกรอง โดยใช้กิจกรรม ต่างชนิดกัน